

'Dıştan hastane, içten AVM'

Başlıktaki niteleme TBMM çalışanlarına ait. 2014'ten itibaren milletvekillerinin çalışma ve halkla ilişkiler ofislerinin taşındığı yeni Halkla İlişkiler Binası için uydurulmuş ince bir alaya alma biçimi. Meclis'in tarihi yapı kompleksiyle kesinlikle uyumsuz, kot-üstü 6 katlık yüksekliğiyle Meclis'in tarihi yapıları üzerinde ezici bir kütesellik sergileyen bu çirkin mimarlık örneğine bugünlerde alternatif bir bina arandığını sanırım pek izleyen de yok.

Daha vahimi, TBMM'de bugünlerde yıkım müteahhitleri iş başında. 15 Temmuz'daki gözüdünmüş darbecilerin F-16'larla yaptığı tahribat bu vandalizmin yanında hiç kalır. Altuğ-Behrüz Çinici'nin mimari projesini çizdiği ve 1980'ler sonunda tamamlanan eski Halkla İlişkiler Binası'nın A ve B Blokları yerlebir ediliyor. (B. Çinici'nin 2011'deki vefatı üzerine Sol Portal'da 22.10.2011 tarihinde kapsamlı bir haber-yorum çıkmıştı). Bu binalar aslında Çinicilerin "Meydan-İbadet-Kitaplık" (veya TBMM Camii Kompleksi) projesinin en büyük yapı grubunu oluşturuyor. TBMM Camii Kompleksi'nin 1986 yılındaki ilk önerisi aynı yıl Türkiye İş Bankası'nın Kent ve Mimarlık Büyük Ödülü'nü kazanmıştı. Özgün bir tasarım olan TBMM Camii de 1995'te Ağa Han Mimarlık ödülü'nü kazanmıştı. Bu yapılar ve onların önündeki çok işlevli meydan, Avusturyalı ünlü Mimar Clemens Holzmeister'ın eseri olan TBMM'nin ana binasıyla çok uyumlu bir bütün oluşturmak üzere tasarlanmıştı. Ama Holzmeister'i taklit etmek gibi bir yanılsa düşmeden, kendi özgün, estetik ve işlevsel mimarı özelliklerini de taşıyarak.

Milletvekillerinin yeni ofislerinin bulunduğu binaya taşınmaları sonrasında kaderine terkedilen bu binaların ve bunlarla birlikte arka planındaki ödüllü caminin yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu tahmin ederek (Çinici'nin camisini küçük ve kendi Ortaçağ estetikleriyle uyumsuz buldukları için ayrıca hedeflediklerini sezerek) 18 Nisan 2014'te TBMM Başkanlığı'na (Cemil Çiçek'e) bir yazılı soru önergesi vermiştim. Yedi soru içeren bu önergenin ilk iki sorusu şöyleydi:

1-"Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli mimarlardan merhum Behrüz Çinici'nin Mimarlık Projesi ödüllü eseri olan TBMM Halkla İlişkiler Binası ve camii alanının korunması ve Meclis işlevleri doğrultusunda (bazı hizmet birimlerinin buraya taşınması veya kütüphaneye dönüştürülmesi şeklinde) yeniden değerlendirilmesi için ne gibi projeler düşünülmektedir? Bu konuda binanın yeniden işlevlendirilmesi için Mimarlar Odası Ankara Şube Başkanı'nın önerdiği gibi bir fikir yarışması açılması ve verilecek ortak kararın Ankara'nın/Meclis'in tarihi ve mimari dokusunu korumaya öncelik verecek şekilde alınmasına Meclis Başkanı olarak katkıda bulunmayı düşünüyor musunuz?

2-C. Holzmeister'ın eseri olan TBMM'nin ana binasıyla uyumlu mimarı özellikler taşımak, Meclise bir meydan kazandırmak, ibadet alanını Meclisin ana işlevini ezmeden düzenlemek bakımlarından Behruz Çinici'nin eserinin şimdi taşınılan yeni hizmet binasından çok daha ileri bir mimarlık anlayışını yansıttığını dikkate alarak Çinici'nin eserinin (cami kompleksi dahil) yıkılması gibi bir mimarı kırımın taraftarları olduğu söylenenlere karşı Meclis Başkanı olarak Meclis'teki siyasi partilerin de destek ve dayanışmasını almayı düşünür müsünüz?".

Bu soruların ikisine birden toptan verilen (gecikmeli) yanıt üç kısa cümleden ibaretti:

“TBMM Eski Halkla İlişkiler Binası henüz boşaltılmış olup, ihtiyaçlar doğrultusunda değerlendirilecektir. Halihazırda Cami-Kitaplık-Meydan Kompleksi işlevine uygun olarak kullanılmaktadır. Yıkılmasına yönelik bir karar alınmamıştır". Ama yıkım tehlikesini sezen yalnızca biz değildik. Mimarlar Odası Ankara Şubesi Başkanı Tezcan Karakuş Candan bu olasılığı önleyebilmek için sözkonusu yapıların tescilli bina statüsüne alınması için dava açmıştı. Bunlardan sadece Cami Kompleksi için bunu başarabildi. Ne yazık ki eski Halkla İlişkiler Binası savunmasız kalmıştı. İlk darbeyi de orası yedi. (Başka bir beşeri afet sonucunda Çinici'nin camisi yıkılmazsa, Meclis'te ikinci bir cami görmeye de hazır olun derim).

Meclis'te yeni betonlaşmanın da önü açılmış gözükmektedir. Çünkü, bombaların hasarlarının onarımı ihale edilirken yeni Halkla İlişkiler Binasına alternatif bir binanın ihalesi de yapılmıştır. Tekrar taşınma gereksinimi ise, rivayet edilir ki, Meclis duvarının dibine yapılan bu binanın güvenlik sorunu yüzündendir. Peki yapılırken bu sorun yok muydu? Herşey 15 Temmuz'la mı başladı?

Şimdi darbe fırsatçılığı Meclis'teki ödüllü binaların yıkılmasına kadar varmışken, acaba bu konuda muhalefet partilerinden niçin hiç ses çıkmamıştır? Meclisin kapalı olduğu bir dönemde başlayan yıkımdan belki Milletvekillerinin çoğunun haberi bile olmamıştır; peki onların grup başkanvekillerinin de mi olmamıştır? Yoksa 15 Temmuz gündemi her konuyu ezerek tâli duruma düşürdüğü için mi muhalefet bu konuyu sorun etmemiştir?

Öte yandan, yapılması ihale edilen yeni binanın yıkılan A ve B blokları yerine mi, yoksa -ihale şartnamesinde 8-10 dönümlük bir tabandan bahsedildiğine göre- daha geniş bir başka zemine mi yapılacağı, burasının nerede olduğu henüz netleşmemiş gözüküyor; peki hiç olmazsa Parti grupları biliyorlar mı?

Milletvekillerinin görüşleri/onayları alınmadan, ülkeyi yönettikleri varsayılan mekanın içinde oradan oraya taşınmaları bile, Türkiye'de parlamentonun hangi işlevsizlik düzeyine indirildiğini göstermemekte midir?

haber.sol.org.tr/yazarlar/oguz-oyan/distan-hastane-icten-avm-171102